

سیاه‌دانه داروی شفا بخش

تألیف:

دکتر حسین تاجی گله داری

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت های مفید

www.aqeedeh.com

www.islamtxt.com

www.ahlesonnat.com

www.isl.org.uk

www.islamtape.com

www.blestfamily.com

www.islamworldnews.com

www.islamage.com

www.islamwebpedia.com

www.islampp.com

www.videofarda.com

www.nourtv.net

www.sadaiislam.com

www.islamhouse.com

www.bidary.net

www.tabesh.net

www.farsi.sunnionline.us

www.sunni-news.net

www.mohtadeen.com

www.ijtehadat.com

www.islam411.com

www.videofarsi.com

بسم الله الرحمن الرحيم
فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
سیاه دانه چیست؟.....	۸
سیاه دانه در احادیث نبوی.....	۱۰
سیاه دانه در سخنان ائمه اهل بیت (علیهم السلام).....	۱۱
سیاه دانه در کتاب «طب نبوی» امام ابن قیم جوزیه.....	۱۳
سیاه دانه و سیستم دفاعی بدن.....	۱۷
مهمترین عناصر غیر حیاتی در سیاه دانه:.....	۱۸
کاربردهای سیاه دانه برای درمان بیماری‌ها.....	۲۰
۱- بیماری‌های پوستی.....	۲۰
جرب یا گری:.....	۲۰
قوبا یا زرد زخم:.....	۲۰
اکزما:.....	۲۱
پرسی و بهاق:.....	۲۱
ثعلبه:.....	۲۲
صدفیه یا سوریا سیس (داء الصدف):.....	۲۳
التهابات پوستی:.....	۲۳
جوش صورت یا آکنه:.....	۲۳
زیبایی و شادابی صورت:.....	۲۴

- ۲۵..... ریزش مو:
 ۲۵..... موهای سفید:
 ۲۶ - بیماری‌های دستگاه هاضمه
 ۲۶..... دل درد:
 ۲۷..... تقویت معده:
 ۲۷..... سوء هاضمه:
 ۲۷..... درد شکم:
 ۲۷..... سوزش و زخم معده:
 ۲۸..... نفخ معده:
 ۲۸..... اسهال:
 ۲۸..... یبوست:
 ۲۸..... التهاب کبد:
 ۲۸..... سنگ کیسه‌ی صفرا:
 ۲۹ - بیماری‌های دستگاه تنفسی
 ۲۹..... سرما خوردگی:
 ۲۹..... سرفه:
 ۳۰..... گلو درد (لوزتین):
 ۳۰..... آسم و تنگی نفس:
 ۳۱ - بیماری‌های دستگاه تناسلی و مجاری ادراری
 ۳۱..... احتباس ادرار (شاش بند):
 ۳۱..... ناتوانی جنسی:
 ۳۲..... تقویت نیروی جنسی:
 ۳۲..... بند شدن عادت ماهیانه خانم‌ها و به تأخیر افتادن دوره:

۳۲	نازایی:
۳۳	عفونت و درد کلیه‌ها:
۳۳	سنگ کلیه:
۳۳	التهاب غده‌ی پروستات:
۳۴	شب ادراری کودکان:
۳۴	۵- بیماری‌های قلب و شرایین و گردش خون:
۳۴	فشار خون بالا:
۳۴	تقویت قلب:
۳۴	کلسترل:
۳۴	طحال:
۳۵	قند خون:
۳۵	۶- سایر بیماری‌ها:
۳۵	درد مفاصل:
۳۵	روماتیسم:
۳۶	تقویت اعصاب:
۳۶	آرامش اعصاب (آرام بخش):
۳۶	برای جلوگیری از سرطان:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاه والسلام على سيد المرسلين نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

پیشگفتار

خداوند بزرگ هنگامی انسان را آفرید و او را در این کره‌ی خاکی سکونت داد، هر چیز را برایش مسخر گرداند، و به وی عقل عطا نمود تا برای رفع نیازهایش از قبیل: پوشش، مسکن، گرسنگی، تشنگی، بیماری و .. از طبیعت زیبا بهره‌مند گردد، این انسان از دیر باز توانست بوسیله‌ی انواع گیاهان، بیماری‌های مختلف خود را درمان کند.

طب گیاهی یا سنتی که ریشه‌ی آن به یونانیان قدیم برمی‌گردد، یکی از راه‌های درمان بیماری‌های مختلف می‌باشد، اطبا و دانشمندان اسلامی امثال ابو علی سینا، رازی، ابن بیطار و داود انطاکی، خدمات شاینی در این زمینه انجام دادند، و با استفاده از برکات و رهنمودهای قرآن کریم و فرمایشات پیامبر عظیم الشان اسلام، تونستند آثار گرانبها وارزنده‌ای در زمینه طب سنتی ز خود به یادگار بگذارند که قرن‌ها آثار و نوشته‌ها آنان در دانشگاه‌های کشورهای اروپایی تدریس می‌گردید، و توصیه‌های طبی آنان سالیان درازی برای مداوای بیماری‌های مختلف بکارگرفته می‌شد، اما با پیشرفت علم و صنعت و روی کار آمدن داروهای شیمیایی، مدت‌ها این روش درمان گیاهی یا طب سنتی رو به فراموشی سپرده گردید، و غبار زمان روی این علم را پوشانیده بود، ولی در عصر حاضر بعد اینکه دانشمندان پی برند که برخی داروهای شیمیایی دارای عوارض خطرناک می‌باشد، مجدداً به سوی طب جایگزین یا بدیل روی آوردند، و در دنیای متمدن شاهد تحقیقات و سرمایه‌گذاری در زمینه‌ی طب گیاهی یا سنتی می‌باشیم. لازم به تذکر است که روش طب نوین و همچنین استفاده سالم از داروهای شیمیایی که در برخی موارد سبب ریشه کن

کردن بیماری می شود قابل تأیید واذعان است، طب نوین بخصوص در باب جراحی و علاج بعضی بیماریها اعجاز می کند.

سیاه دانه بیش از سه هزار سال پیش مورد توجه مردم بوده، و از این گیاه برای درمان بیماریهای تنفس، ناراحتی های معده، و تقویت گردش خون، و برای حفظ سلامتی بدن از آن استفاده می کردند، کار برد دارویی سیاه دانه شاید به مصر باستان باز می گردد، زیرا که باستان شناسان مقادیر زیادی از سیاه دانه در مقبره فراعنه یافته اند، همچنین در پاپیروس های بجای مانده از فراعنه از سیاه دانه که به آن «مشنقت» می گفتند به عنوان داروی برای درمان سرماخوردگی، سر درد، دندان درد، هضم کننده غذا، و.. نامبرده شده است، و از روغن سیاه دانه برای حفظ و نگه داری و مومیای استفاده می کردند.

سیاه دانه نعمتی از نعمت های بی کران الهی است که به بندگان ارزانی داشته است، مردم کم و بیش سیاه دانه را با نام های مختلفی می شناسند، و درباره ی خاصیت علاجی آن روایات متعددی از پیامبر اسلام محمد مصطفی ﷺ روایت شده است، همچنین اخیرا دانشمندان اسلامی با پژوهش و تحقیقات بسیار به مفید بودن سیاه دانه پی برده اند، و از اسانس سیاه دانه ماده ای بنام «نیژلون» استخراج کرده اند، همچنین به این نتیجه رسیده اند که سیاه دانه سیستم ایمنی بدن را تقویت می کند و کشف نموده اند که سیاه دانه اثر ضد توموری و ضد باکتری نیز دارد، گفتنی است که در سیاه دانه اسرار و عجایب بسیاری نهفته است، بایستی پژوهشگران در این زمینه تحقیقات و آزمایش های بیشتری انجام دهند، تا به فواید و اسرارهای دیگر آن نیز پی ببرند.

امیدوارم که کتاب حاضر روزه ای برای احیای طب سنتی و بویژه طب نبوی باشد، و دوست داران طب نبوی از این کتاب بهر مند گردیده و ما را در دعای خیر خویش شریک بگردانند.

پس با توکل بر خداوند یکتا و با اعتقاد، و یقین به سخن پیامبر ﷺ از این گیاه مبارک استفاده کرده، إن شاء الله به فضل و کرم خداوند از تمام بیماری ها شفا یاب

خواهیم شد.

در پایان از کلیه دوستانی که در زمینه و یرایش و همچنین مراجعه علمی این کتاب با
بنده همکاری نموده‌اند کمال تشکر دارم.
وصلی الله علی محمد وآله وصحبه وسلم

دکتر حسین تاجی گله داری

شارجه خرداد ۱۳۸۶ش

برابر با جمادی اول ۱۴۲۸ق

سیاه دانه چیست؟

سیاه دانه که نام علمی اش (*Nigella sativa*) است، گیاهی است پوشیده از کرک‌های ظریف که گل‌های بسیار زیبایی به رنگ سفید مایل به سبز یا آبی، با غلاف خارجی بذر قابل تشخیص دارد، و به خانواده آلالگان یا چلیپاییان (*Ranunculaceae*) تعلق دارد. گل‌هایش در انتهای ساقه قرار دارند، و دانه‌های خمیده سه لبه در غلافی که آنها را احاطه کرده است قرار دارند، دانه‌ها سیاه رنگ و معطر می‌باشد.

سیاه دانه در شرایط اقلیمی گرم و خشک خوب رشد می‌کند، حوزه‌ی دریای مدیترانه محل اصلی این گونه گیاهان بوده که پس از گسترش مصارف آن در پزشکی، کشت آن در غرب آسیا و جنوب اروپا و جنوب کشورهای حوزه‌ی بالکان نیز گسترش یافت، و همچنین در کشورهای ایران، هند، پاکستان، مصر، عراق و ترکیه نیز کاشت می‌شود، و بطور خود رو نیز در بعضی مناطق می‌روید.

نام‌های سیاه دانه:

سیاه دانه با نام‌های مختلفی نامیده و خوانده می‌شود، در زبان عربی به آن: «حبه البرکه» «حبة السوداء» «شونیز» و «الکمون الأسود» می‌گویند. در زبان اردو: «کلونجی» و در زبان فارسی به آن: «سیاه دانه» «دانه مبارک» «شنیز» و «شونیز» گفته می‌شود.

در فرهنگ فارسی «معین» (ص ۵۶۸) در باره‌ی سیاه دانه چنین نوشته است:

«سیاه دانه، گیاهی است از تیره‌های آلالگان جزء دسته‌ی خربقیها که پوشیده از کرک‌های ظریف است، و برخی از گونه‌های آن ممکن است فاقد کرک باشد، این گیاه به طور خود رو در اکثر نقاط و از جمله ایران می‌روید، برگ‌هایش دارای تقسیمات باریک و گل‌هایش منفرد، و دانه‌اش تیره رنگ و سه گوشه، و دارای بویی مخصوص است،

ارتفاع آن تا ۴۰ سانتیمتر می‌رسد، و گل‌هایش آبی رنگند، سیاه دانه را نانوایان برای خوشمزگی نان در موقع پختن روی آن می‌ریزند.

مواد مؤثر و ترکیبات شیمیایی موجود در سیاه دانه:

سیاه دانه دارای مواد فعال مختلفی است که تا کنون برخی از آنها شناخته شده است، سیاه دانه دارای:

- ۳۳ در صد روغن ثابت (چرب) «Fixed oil» (برخی ۳۷/۵ در صد نوشته‌اند).
- ۱/۵ در صد روغن فرار «Volatile oil».
- همچنین سیاه دانه مواد مؤثر دیگری مانند:
- ساپنین، آلفا پنین، سینالول، کاردتین، هیدرات کربن و غیره دارا می‌باشد.
- و همچنین شامل عناصر غذایی مانند:
- سودیوم، پتاسیم، فسفور، آهن، کلسیم، منیزیم، و ..
- ویتامینها و مواد ضد حساسیت و آرامبخش و ضد درد می‌باشد.
- تأثیر بیشتر آن به خاطر وجود روغنهای چرب (ثابت) و روغنهای فرار می‌باشد.
- محققان به این نتیجه رسیده‌اند که مؤثرترین ماده‌ی دارویی که در سیاه دانه وجود دارد، نوعی روغن فرار بنام «نیژلون» (Nigellone) است^(۱).
- قابل یاد آوری است که سیاه دانه علاوه بر آنچه ذکر شد، دارای ویتامین‌های (E) و (A) و (D) و همچنین هورمونهای جنسی می‌باشد.
- استاد بزرگوارمان دکتر محمد عزت می‌نویسد:

۱- برای اطلاعات بیشتر به کتاب‌های ذیل رجوع فرمایید:

«معجزات الشفاء في حبة السوداء، حبة البركة، العلاج بالبصل والثوم وحبة السوداء، النباتات الطبية زراعتها ومكوناتها»، کلونجی ک کمالات (کمالات سیاه دانه) و کلونجی اور شهد سی علاج (علاج با عسل و سیاه دانه).

سیاه دانه از عناصر فعال، مطبوع، شگفت آور تشکیل شده است، در آن : فوسفات، آهن، فسفر، کربوهیدرات، و روغن (اسانس) وجود دارد که راز و اسرارش در آن نهفته است، و تقریباً نسبت روغن ۲۸٪ می باشد.

همچنین سیاه دانه مواد آنتی بیوتیک فعال ضد میکروب دارا می باشد. و در آن ماده‌ی «کاروتین» (Carotin) وجود دارد که ضد سرطان است، و همچنین در آن هرمونات قوی جنسی وجود دارد که برای بارداری و ناتوانی جنسی مفید است. و مواد ادرا آور، و مدر صفرا وجود دارد، همچنین دارای آنزیمات برای هضم می باشد، و ضد اسیدی شدن معده است، و برخی مواد دیگر که آرامبخش و مقوی دماغ است وجود دارد.^(۱)

سیاه دانه در احادیث نبوی

درباره سیاه دانه و خاصیت علاجی آن احادیث بسیاری از رسول خدا ﷺ روایت شده است که برخی از آنها را ذکر می نماییم:

۱- ابوهریره رضی الله عنه روایت می کند که رسول خدا ﷺ فرمود: «عَلَيْكُمْ بِهَذِهِ الْحَبَّةِ السَّوْدَاءِ فَإِنَّ فِيهَا شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ إِلَّا السَّامَ. وَالسَّامُ الْمَوْتُ». «این سیاه دانه را لازم بگیرید، زیرا که شفای هر بیماری بجز سام (مرگ) در آن نهفته است». زهری راوی حدیث می گوید: سام مرگ است، و حبة السوداء شونیز است.^(۲)

۲- خالد بن سعد می گوید: در مسافرت بودیم، و غالب بن ابجر همراه ما بود که در مسیر راه بیمار شد، و هنگامی که به مدینه رسیدیم هنوز بیمار بود، پس ابوبکر بن ابی عتیق (برادر زاده حضرت عایشه) به عیادتش آمد، آنگاه به ما گفت: این سیاه دانه را،

۱- معجزات الشفاء (ص ۱۴).

۲- بخاری (۵۶۸۸) و مسلم (۲۲۱۵) روایت کرده اند.

پنج یا هفت دانه بردارید، خوب بکوبید، آنگاه با روغن زیتون مخلط کنید، سپس یک قطره در سوراخ بینی سمت راست، و یک قطره در سمت چپش بچکانید، زیرا که حضرت عایشه رضی الله عنها برایم بیان نمود که از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنید که فرمودند: «این سیاه دانه علاج هر بیماری است، بجز سام» پرسیدم: سام چیست؟ فرمود: «مرگ»^(۱).

۳- بریده رضی الله عنه می گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «الشُّونِيزُ دَوَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ، إِلَّا السَّامَ. السَّامَ وَهُوَ الْمَوْتُ». یعنی: «شونیز دوی هر بیماری است بجز سام و سام مرگ است»^(۲).

۴- ونیز بریده رضی الله عنه روایت می کند که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «الْحَبَّةُ السَّوْدَاءُ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ إِلَّا الْمَوْتَ». یعنی: «در سیاه دانه شفای هر بیماری، بجز مرگ نهفته است»^(۳).

۵- وابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «مَا مِنْ دَاءٍ إِلَّا فِي الْحَبَّةِ السَّوْدَاءِ مِنْهُ شِفَاءٌ إِلَّا السَّامَ». یعنی: «جز مرگ، هیچ بیماری نیست؛ مگر این که شفای آن در سیاه دانه است»^(۴).

سیاه دانه در سخنان ائمه اهل بیت علیهم السلام

۱- امیر المؤمنین علی علیه السلام می فرماید: «هیچ دردی نیست، مگر این که شفای آن در سیاه دانه وجود دارد، بجز مرگ»^(۵).

۱- صحیح بخاری (۵۶۸۷).

۲- ابو نعیم در طب نبوی (ص ۹۶) وابن ابی شیبہ در مصنف (۲۳۴۴۰) روایت کرده اند. (صحیح الجامع حدیث شماره ۳۱۶۸)

۳- ابن السنی در طب نبوی و عبد الغنی در «الإيضاح» روایت کرده است. (صحیح الجامع شماره ۳۷۳۸ و الأحادیث الصحيحة آلبانی شماره ۱۹۰۵)

۴- صحیح مسلم (۲۲۱۵/۸۹)

۵- موسوعة الإمام الصادق (ص ۳۰۵)

۲- ذریح می گوید: خدمت ابا عبدالله علیه السلام عرض کردم: من در شکمم صدا و دردی احساس می کنم؟ فرمودند: «چرا از سیاه دانه استفاده نمی کنی، که در آن شفای هر دردی است، بجز مرگ»^(۱).

۳- از امام جعفر بن محمد علیه السلام در باره ی سخن رسول خدا صلی الله علیه و آله در مورد سیاه دانه پرسیده شد؟ فرمود: «بله، چنین فرموده اند» سؤال شد: چه چیزی فرموده اند؟ امام فرمود: «در آن شفای هر دردی است؛ بجز سام، یعنی مرگ»^(۲).

۴- از امام صادق علیه السلام روایت است که فرمود: «سیاه دانه علاج هر دردی است، و سیاه دانه محبوب رسول الله صلی الله علیه و آله است» به ایشان گفتند: بعضی آن را حرم (اسپند) می پندارند؟ فرمود: «خیر، آن شونیز است، اگر نزد یارانش بروم و بگویم: محبوب رسول خدا صلی الله علیه و آله را برایم بیاورید! بلافاصله آنها شونیز برایم می آورند»^(۳).

۵- از امام جعفر بن محمد علیه السلام روایت شده که روزی ایشان در مجلس محمد بن خالد امیر مدینه، حاضر بودند، محمد از دردی که در ناحیه شکم اش احساس می کرد، برای ایشان بیان کرد، امام فرمود: «پدرم مرا حدیث گفته از پدرش از جدش از علی علیه السلام که همانا فردی از دردی که در ناحیه شکمش داشت، به رسول خدا صلی الله علیه و آله شکایت نمود، رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: غسل را بردار، سه یا پنج یا هفت دانه شونیز در آن بیانداز، سپس آن را بنوش که بفرمان خدا خوب می شوی. آنگاه آن شخص همان کار را کرد، و خوب شد، بنابراین تو نیز چنین کن». یکی از اهالی مدینه که در مجلس حاضر بود اعتراض کرد و گفت: ای ابا عبدالله! براستی که این سخن به ما رسیده، و انجام هم دادیم، ولی فایده ای نداد!

۱- طب الأئمة (ص ۳۰۹)

۲- بحار الأنوار (ج ۶۲ ص ۲۳۱) وموسوعة الامام صادق علیه السلام (۳۰۴)

۳- بحار الأنوار (ج ۲۲ ص ۲۲۸) وموسوعة الصادق (ص ۳۰۵)

ابو عبد الله علیه السلام خشمگین شد، و فرمود: «خداوند تنها اهل ایمان و آنهایی که پیامبرش را تصدیق می‌کنند؛ به وسیله‌ی این فایده می‌رساند، اما اهل نفاق و کسانی که بدون تصدیق پیامبر آن را بکار ببرند، فایده‌ای نمی‌گیرند»^(۱).

۶- از ابی عبد الله علیه السلام روایت است که فرمود: «در شونیز علاج هر دردی نهفته است، من برای تب، سر درد، چشم درد و شکم درد از آن استفاده می‌کنم، و همچنین برای هر نوع دردی که برایم پیش می‌آید، و خداوند عزوجل بوسیله‌ی آن مرا شفا می‌بخشد»^(۲).

۷- از امام موسی بن جعفر علیه السلام روایت شده که فرمود: «سیاه دانه مبارک است، درد درون بدن را از بین می‌برد»^(۳).

سیاه دانه در کتاب «طب نبوی» امام ابن قیم جوزیه

در صحیحین از حدیث ابی هریره رضی الله عنه آمده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «عَلَيْكُمْ بِهَذِهِ الْحَبَّةِ السَّوْدَاءِ، فَإِنَّ فِيهَا شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ إِلَّا السَّامَ وَالسَّامَ الْمَوْتُ».

حبة السوداء (سیاه دانه) همان شونیز در زبان فارسی است، و همان زیره‌ی سیاه است، و زیره‌ی هندی نیز نامیده می‌شود.

حربی از حسن (بصری) نقل می‌کند که آن اسپند می‌باشد. و هروی حکایت کرده که بنه است، در حالی که این هر دو سخن و هم (واشتباه) است، و صحیح این است که (حبه السوداء) همان شونیز است. و دارای فواید بسیاری است. و سخن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم: «شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ»، «شفای هر بیماری است». مانند کلام خداوند است که فرمود: «تُدَمِّرُ كُلَّ

۱- بحار الأنوار (ج ۶۲ ص ۷۲) و موسوعة طب الصادق (ص ۳۰۵-۳۰۶)

۲- بحار الأنوار (ج ۶۲ ص ۲۲۹) و موسوعة طب الصادق (ص ۳۰۷)

۳- بحار الأنوار (ج ۶۲ ص ۲۲۷).

شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا» [الأحقاف: ۲۵]. «همه چیز را به فرمان پروردگارش ویران و نابود می‌کند». منظور هر چیزی که قابلیت ویران شدن را داشته باشد.

سیاه‌دانه برای تمام بیماریهای (بارده) سرد، مفید است، و بطور جانبی برای بیماریهای (حاریابس) گرم خشک نیز سود بخش است، چون سرعت نفوذ و تأثیرش زیاد است، قوت دواهای (بارده) سرد، به سرعت به سوی آن حرکت می‌کنند، پس اگر مقدار اندکی از آن در این دواها قرار داده شود؛ مفید خواهد بود.

مؤلف کتاب «قانون» (ابوعلی سینا) و دیگران در باره‌ی تأثیر زعفران در قرص کافور تصریح کرده‌اند. زیرا که در زعفران قوت و نفوذ زیادی وجود دارد، چیزهای دیگر همانند اینها نیز وجود دارد که طبیبان ماهر می‌دانند.

تأثیرگذاری و مفید بودن دوی گرم در امراض گرم چیز بعیدی نیست، زیرا که در بسیاری از دواها این خاصیت را می‌یابی، مانند: انزروت و مرکبات آن برای چشم درد (رمد)، و همچنین شکر گرم است و برای چشم درد استفاده می‌شود، درحالیکه (رمد) چشم درد، به اتفاق اطبا ورم گرم است، به همین‌گونه کبریت؛ با وجودی که بسیار گرم است، در بیماری خارش مفید است.

شونیز مزاجش گرم و خشک در درجه سوم است، نفخ را از بین می‌برد، و کرم کدو را بیرون می‌آورد، و برای بیماری پسی، تب نوبه (حمی الربع)^(۱) و بیماری‌های بلغمی مفید است. سده را باز می‌کند، و ریاح را تحلیل می‌کند، و رطوبات معده را خشک می‌سازد، و اگر نوم کوبیده شود، و با عسل معجون بسازند، و همراه با آب گرم نوشیده شود؛ سنگ کلیه و مثانه را ریزه ریزه کرده و بیرون می‌کند، مدر بول، قاعده آور و افزایش دهنده‌ی شیر است، در صورتی که چند روزی پی در پی نوشیده شود.

و اگر با سرکه گرم کرده شود و مانند ضماد بر شکم گذاشته شود؛ کرم دانه کدو را می‌کشد، و اگر با آب حنظل (هندوانه ابوجهل) معجون کرده شود، یا به صورت جوشاده

۱- تبی که هر چهار شبه عود می‌کند.

استفاده شود؛ برای اخراج کرم شکم، قویتر و مفیدتر خواهد بود. شونیز معده را جلا می‌دهد، و قاطع بلغم است، و ریاح را تحلیل می‌کند، و اگر خوب نرم کرده شود و در پارچه‌ای قرار داده شود، و همیشه آن را بو نماید، زکام (نزله‌ی) سرد را شفا می‌بخشد.

روغن سیاه دانه؛ برای مو خوره مفید است، همچنین جلوی رشد دانه و خال در بدن می‌گیرد، و اگر بمقدار یک مثقال از آن همراه آب نوشیده شود؛ برای آسم و تنگی نفس مفید است.

ضماد سیاه دانه برای صداع (بارد) سرد؛ فایده بخش است. اگر هفت دانه‌ی آن را در شیر زن خیسانده شود، و در بینی کسی که یرقان دارد (بصورت سغوط) چکانده شود، کاملاً شفا یاب می‌شود.

و اگر با سرکه پخته شود، و با آن مضمضه شود، برای درد دندان مفید است. و اگر از پودرش بصورت سغوط (چکاندن در بینی) استفاده شود؛ برای آب چشم مفید است، و اگر به صورت ضماد استفاده شود، دانه‌ها و جوشها از بین می‌برد، و همچنین خارش مرطوب را خاتمه می‌هد.

روغن سیاه دانه اورام بلغمی مزمن و همچن اورام سخت، را تحلیل می‌کند و از بین می‌برد، و اگر روغن آن به صورت (سغوط) در بینی چکانده شود برای بیماری لقوه نیز مفید است. و اگر نیم مثقال تا یک مثقال نوشیده شود؛ برای نیش رتیلا (حشراتی گزنده مانند: پشه، عنکبوت وغیره) مفید است.

اگر سیاه دانه سرخ کرده شود؛ آنگاه نرم کوییده شود، سپس در زیت زیتون خیسانده گردد، بعد سه یا چهار قطره در بینی چکانده شود؛ برای سرما خوردگی که عطسه زیاد همراه داشته باشد، مفید است.

اگر سیاه دانه سوزانده شود، و با شمع ذوب شده با روغن سوسن یا روغن حنا مخلوط کرده شود، برای زخمهای که روی ساق پا بیرون می‌آید، بعد از شستن پا با

سرکه، مفید است، و زخم را بهبود می‌کند و از بین می‌برد، و اگر با سرکه کوبیده شود، و بر روی بدن بیماری که پیسی (برص) یا بهاق یا زرد زخم دارد؛ ضماد کرده شود، مفید می‌باشد، و بیماری را از بین می‌برد.

و اگر نرم کوبیده شود، و روزانه به اندازه‌ی دو درهم با آب بصورت سفوف (کفلمه) میل شود؛ برای کسی که سگ‌هار او را دندان گرفته باشد؛ مفید است، و او را از مردن نجات می‌دهد.

و اگر روغن سیاه دانه در بینی سعوپ کرده شود، برای شلل و کزاز مفید است و ماده‌ی آن را در بدن خشک می‌گرداند.

و اگر از سیاه دانه بطور بخور استفاده شود، حشرات و گزندگان را فراری می‌دهد. و اگر انزروت را با آب حل کرده شود، سپس بر حلقه‌ی مقعد مالیده شود، آنگاه شونیز بر آن پاشیده گردد، بهترین دوا برای بواسیر می‌باشد.

خلاصه منافع و فواید سیاه دانه بیشتر از آن است که ما ذکر نمودیم، مقدار نوشیدن آن به اندازه‌ی دو درهم است، بعضی از اطبا چنین می‌پندارند که زیاد خوردنش کشنده است.^(۱)

ابو علی سینا شیخ الرئيس و سیاه دانه

ابن سینا در کتاب «قانون طب» می‌نویسد:

سیاه دانه در مزاج گرم خشک است، زگیل‌ها و خال‌ها را زدوده و در علاج لکه‌های سفید و پیسی مفید و مؤثر است، و اگر سیاه دانه با عسل و آب گرم تناول شود، برای درمان سنگ کلیه و مثانه مفید است.

همچنین برای: ورم‌ها و جوش‌ها، زخم‌های چرکین، سر دردهای میگرنی و سر گیجه، برای چشم‌های که اشک فراوان دارد؛ و برای چشم‌های ضعیف مفید است. و

۱- صحیح طب النبوی فی ضوء المعارف الطبیة (ص ۳۸۵-۳۸۸) و طب النبوی (ص ۲۹۷-۳۰۰).

همچنین برای دستگاه تنفس و بیماری آسم و تنگی نفس مفید است. برای گوش، حلق، دهان و بینی نیز مفید است.

و برای انواع تب و همچنین برای پاکسازی بدن از سموم مؤثر و مفید است^(۱).

سیاه دانه و سیستم دفاعی بدن

تحقیقات اخیر که دانشمندان بر روی سیاه دانه انجام داده‌اند، ثابت گردیده که سیاه دانه سیستم دفاعی بدن را تقویت می‌کند، و این اکتشاف جدید همان مفهوم حدیث رسول الله ﷺ است که: «سیاه دانه علاج هر بیماری است» زیرا که سیستم ایمنی بدن تنها سیستمی است که سلاح ویژه برای از بین بردن همه‌ی بیماری‌های که به بدن حمله می‌کنند؛ دارد.

ارتباط ترکیبات شیمیایی بدن انسان با ترکیبات سیاه دانه

براساس پژوهش انجام شده توسط پورفسور منیر احمد بدالی استاد دانشگاه فیزیک لاهور پاکستان، عناصر موجود در سیاه دانه با بدن انسان ارتباط نزدیک و عمیق دارد، زیرا آن مواد شیمیایی که در سیاه دانه است؛ در جسم انسان نیز وجود دارد.

ترکیبات شیمیایی سیاه دانه عبارت است از:

Protein	۲۰/۸۵ در صد	پروتئین
Lipids	۳۸/۲۰ در صد	چربی
Moisture	۴/۶۴ درصد	رطوبت
Ash	۴/۳۷ در صد	خاکستر
Crude Fiber	۷/۹۴ درصد	مواد خام

۱- بطور اختصار از کتاب قانون طب (۴۳۷/۱) همچنین برخی از فواید و منافع که ابن قیم ذکر نموده نیز در کتاب قانون آورده است.

Carbohydrate	۳۷/۹۴ درصد	کربوهیدرات (نشاسته)
مقدار روغن موجود در دانه‌ی سیاه دانه:		
	۱/۵ درصد	روغن فرار
	۳۷/۵ درصد	روغن ثابت

مهم‌ترین عناصر غیر حیاتی در سیاه دانه:

سودیم، پوتاسیم، فسفور، آهن، زنک، کاپر، کلسیم، منگنزیم ...
 بنابراین، از ترکیبات شیمیایی فوق روشن می‌گردد که تمام عناصری که برای بدن انسان ضروری است؛ در سیاه دانه یافت می‌شود، و این تصدیق کننده‌ی حدیث رسول الله ﷺ است که: «سیاه دانه شفای هر بیماری بجز مرگ می‌باشد»^(۱).

تحقیقات حکیم ندوی

بر اساس تجزیه و آزمایشهای شیمیایی حکیم رسید اشرف ندوی، در سیاه دانه عناصر ذیل یافت می‌شود:

- ۱- تنین
- ۲- گلوکوز
- ۳- ساپونین
- ۴- اسید آمینیه
- ۵- اسید (نامیاتی)^(۲).

تحقیقات و پژوهش‌های علمی دیگر در باره‌ی سیاه دانه

-
- ۱- به کلونجی ک کمالات (کمالات سیاه دانه) (به زبان اردو، ص ۱۱-۱۲) و کلونجی اور شهد س علاج (علاج با سیاه دانه و غسل) (ص ۳۷) رجوع فرمایید.
 - ۲- کمالات سیاه دانه (اردو، ص ۱۲).

پرفسور دکتر قاضی و همکارانش در ایالات متحده آمریکا طی تحقیقات و بررسیهای زیاد بر روی سیاه دانه ؛ کشف نمودند که سیاه دانه برای فعال و توانا کردن سیستم دفاعی بدن نقش مؤثر و فعالی دارد، بطوری که با سیاه دانه میزان سلولهای لمفاوی T که مسئول کنترل واقعی قدرت دفاعی هستند به میانگین ۷۲٪ رسید، و همچنین به میانگین ۷۴٪ به فعالیت سلولهای نابود کننده نیز افزوده گردید. و پیوسته پژوهشها در این مورد ادامه دارد.

در برخی مجله های علمی مانند، «مجله المناعه الدوائیه» (مصونیت دارویی) شماره آگوست سال ۱۹۹۵ میلادی، در باره ی تأثیر سیاه دانه بر روی سلولهای لمفاوی انسان، تحقیق شده است. همچنین در شماره سبتمبر سال ۲۰۰۰ میلادی، در مورد این که روغن سیاه دانه از رشد فیروس بزرگ کننده سلولهای (Cytomegalovirus) جلوگیری می کند، بیش از ده مقاله نوشته شده است.

همچنین در جدیدترین پژوهش های علمی ثابت شده است که سیاه دانه در درمان تشنج اثر به سزایی دارد، در این تحقیقات وجود ماده ای بنام «تیمو کینون» در سیاه دانه به اثبات رسانده اند، این ماده یک هورمون گیاهی است که موجب تعادل و جذب کلسیم، و تنظیم و اکنش های عصبی می شود، و از بروز تشنج جلوگیری می نماید. گفتنی است که کمبود کلسیم موجود در خون سبب اختلال در انعقاد خون و اختلالات عصبی و عضلانی می گردد.

پرفسور دکتر ربیع ظواهری از دانشگاه علوم پزشکی عین شمس مصر در بیست و سومین کنفرانس جهانی دارو شناسی در آلمان اعلان کرد که: سیاه دانه فشارخون را پایین می آورد.

همچنین استادان دکتر دخانینی و دکتر محفوظ از دانشکده علوم پزشکی دانشگاه اسکندریه مصر در طی پنج سال پژوهش و تحقیق و تجربه و آزمایش های گوناگون به این نتیجه رسیدند که: سیاه دانه بهترین علاج برای آسم می باشد، و آنگاه از سیاه

دانه ماده‌ای مؤثر برای علاج تنگی نفس (آسم) بدست آوردند، که شرکت داروسازی مصر آن را ساخته و به نام «نژلون» (نجلون، که از نام علمی گیاه Nigella گرفته شده) به بازار عرضه نموده است^(۱).

گفتنی است که در سیاه دانه اسرار و عجایب زیادی نهفته است که باید پژوهشگران اسلامی درباره‌ی آن بیشتر تحقیق و پژوهش نمایند، و به اسرار و فواید آن بیشتر پی ببرند.

کاربردهای سیاه دانه برای درمان بیماری‌ها

۱- بیماری‌های پوستی

جرب یا گری:

- سیاه دانه نرم شده ۱ فنجان

- سرکه سیب (۵٪) ۲ فنجان

این دو را با هم مخلوط کرده و خوب تکان دهید، آنگاه بوسیله قطعه پارچه‌ای آن را صاف کرده، سپس در معرض آفتاب قرار دهید تا خشک شود، سپس ۲ فنجان سرکه سیب به آن اضافه کنید، آنگاه این دوا به بدن بیمار بمالید.

قوبا یا زرد زخم:

نسخه‌ی اول:

- سیاه دانه خرد شده ۱ فنجان

- سرکه سیب ۲ فنجان

این دو را با هم مخلوط کرده، آنگاه بر روی مناطق بیمار پوست بمالید.

۱- مجلة حضارة الاسلام- شماره چهارم-۱۹۷۳م و كتاب الحبة السوداء (ص ۳۳-۳۴)

نسخه‌ی دوم:

- روزی ۳ بار با روغن سیاه دانه بر مناطق بیمار پوست مالیده شود.

اکزما:

یک نو بیماری پوستی است که باعث ایجاد خارش، جوش، خشک شدن پوست می‌شود، اکزما معمولاً در بین افرادی که دارای آلرژی هستند، بیشتر اتفاق می‌افتد.

نسخه‌ی اول:

- سیاه دانه نرم کرده ۱ فنجان

- زیت زیتون ۱ فنجان

این دو را با هم مخلوط کنید، و روزی ۲ بار بر روی پوست بیمار بمالید.

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه دم کرده بنوشید، و روغن سیاه دانه را بر مناطق پوست بیمار بمالید.

پیشی و بهاق:

نسخه‌ی اول:

- سیاه دانه نرم کرده ۱ فنجان

- سرکه سیب ۲ فنجان

این دو را با هم خوب مخلوط کنید و به صورت مرهم (کرم) بسازید، آنگاه روزی ۲ بار این مرهم را به بدن بیمار بمالید، و بهتر است که در آفتاب بنشینند تا آن قسمت از بدن که دچار پیشی و بهاق شده در معرض آفتاب باشد.

نسخه‌ی دوم:

- سیاه دانه نرم شده ۱ قاشق

- سرکه سیب ۱ قاشق

- حنا ۱ قاشق

این سه را مرهم بسازید، و شب قبل از خوابیدن بمالید.

نسخه‌ی سوم:

- سیاه دانه نرم کرده با بابچی نرم کرده مخلوط کنید، سپس در آب حل کرده و بر پوست بیمار بمالید.

نسخه‌ی چهارم:

- سیاه دانه ۵۰ گرم

- بابچی ۵۰ گرم

- شاهی (حب الرشاد) ۵۰ گرم

- برگ حنا ۱۰ گرم

- سرکه ۹۰۰ ملی لیتر

با هم مخلوط کرده، به مدت ۱۰ دقیقه بجوشانید، آنگاه صاف کرده، و روغن سیاه دانه به آن اضافه نموده و بر ناحیه پوست بیمار بمالید.

نسخه‌ی پنجم:

سیاه دانه + بابچی + سنا مکی به مقدار مساوی مخلوط کرده، و خوب آسیاب نموده و صبح و ظهر و شب به صورت سفوف (کفلمه) بخورید.

ثعلبه:

یک نوع بیماری پوستی است که سبب ریزش قسمتی از موی سر یا ریش می‌گردد.

- سیاه دانه نرم کرده ۱ فنجان

- سرکه سیب ۱ فنجان

- آب پیاز سیر ۱ قاشق

اینها را با هم مخلوط نموده، به صورت مرهم در آورید، سپس منطقه‌ی بیمار را با تیغ بتراشید، و بهتر این است که کمی با تیغ خراش ایجاد کنید، آنگاه این مرهم را بر آن

بمالید، از صبح تا شب، و شب نیز با روغن سیاه بمالید، و این علاج را به مدت یک هفته ادامه دهید.

صدفیه یا سوریا سیس (داء الصدف):

- سیاه دانه نرم شده ۱ فنجان

- سرکه ۱ فنجان

- روغن سیاه دانه ۱ قاشق

اینها را با هم مخلوط کرده، و برای مدت ۲ دقیقه روی شعله آتش بگذارید، آنگاه بعد از سرد شدن، یک قاشق روغن سیاه دانه به آن بیافزایید، سپس شب قبل از خوابیدن، به مدت یک ماه این دواء را بر ناحیه پوست بیمار بمالید.

التهابات پوستی:

- سیاه دانه آسیاب شده را بعد از سرخ کردن، با عسل مخلوط کنید و به ناحیه آسیب دیده بمالید.

جوش صورت یا آکنه:

نسخه ی اول:

- سیاه دانه آسیاب شده ۱ فنجان

- روغن کنجد ۲ فنجان

- آرد گندم ۱ قاشق

سیاه دانه ی آسیاب شده را در روغن کنجد خمیر کنید، و آرد گندم نیز به آن اضافه نمایید، آنگاه به جوشهای صورت بمالید، و بهتر است که مقداری از روغن سیاه دانه نیز میل شود.

نسخه ی دوم:

- سیاه دانه آسیاب شده ۱ فنجان
- پوست انار نرم کرده ۱ فنجان
- سرکه سیب نصف فنجان
- روغن سیاه دانه نصف فنجان

آنگاه با هم مخلوط کنید، سپس به مدت ۲-۳ دقیقه روی اجاق بگذارید، و بعد از سرد شدن، مقداری روغن سیاه دانه به آن اضافه نمایید، آنگاه این معجون به دست آمده را در یخچال نگه داری کنید، و شب قبل از خوابیدن به صورت بمالید.

زیبایی و شادابی صورت:

نسخه‌ی اول:

- سیاه دانه نرم شده ۱ قاشق
- روغن کنجد ۱ قاشق
- روغن سیاه دانه ۱ قاشق

اینها را با هم مخلوط کنید، شب قبل از خوابیدن بر صورت بمالید و صبح صورت خود را با صابون بشوئید، همچنین از همین معجون به دست آمده روزی یک بار، با اضافه کردن چند قطره روغن سیاه دانه، میل بفرمایید.

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه کوبیده شده + گلاب + عسل خالص، خوب با هم مخلوط کنید، آنگاه به صورت بمالید، و به مدت ۱۵ دقیقه صبر کنید، سپس بشوئید، و بعد از خشک کردن، روغن زیتون به صورتتان بمالید.

نسخه‌ی سوم:

مقداری آب لیمو را با مقداری گلاب مخلوط نموده، سپس ۱۰ قطره از روغن سیاه دانه به آن اضافه کنید، سپس به صورتتان بمالید، آنگاه بعد از گذشت یک یا دو ساعت

صورتتان را با آب و لرم و صابون بشویید.

نسخه‌ی چهارم:

شب قبل از خوابیدن گل سرخ (گیرو) را در آب حل کنید، آنگاه چند قطره روغن سیاه دانه به آن اضافه نمایید، و به صورتتان بمالید، صبح با آب و لرم و صابون بشویید، چهره‌ی شما مانند گل گلاب زیبا و شاداب می‌گردد.

ریزش مو:

نسخه‌ی اول:

- سیاه دانه نرم شده ۱ فنجان
- عصاره جرجیر (تره تیزک) ۱ فنجان
- سرکه سیب ۱ قاشق
- روغن زیتون ۱ فنجان

سیاه دانه را در عصاره جرجیر خمیر کند، سپس سرکه و روغن زیتون به آن اضافه نمایید، و هر شب به سرتان بمالید، و صبح با آب گرم موهایتان را بشویید.

نسخه‌ی دوم:

روغن سیاه دانه را به سرتان بمالید؛ از ریزش مو جلوگیری می‌کند.

نسخه‌ی سوم:

روغن سیاه دانه + زرده‌ی تخم مرغ + روغن زیتون با هم مخلوط کنید، و شب به سرتان بمالید، و صبح با آب و لرم بشویید.

موهای سفید:

نسخه‌ی اول:

تخم نیم + تخم حنظل + سیاه دانه، با هم مخلوط کنید و روغن آن را به دست آورید، آنگاه روزانه به موهایتان بزنید، إن شاء الله از سفید شدن مو جلوگیری نموده، و موی سیاه

دوباره رشد می کند.

نسخه ی دوم:

روغن تخم مرغ + روغن سیاه دانه را باهم مخلوط نمایید، و به موهایتان بمالید.

نسخه ی سوم:

روغن تخم نیم + روغن سیاه دانه، با هم مخلوط کرده، روزانه به موهایتان بزنید؛ به زودی موهای سفید خاتمه می یابد.

۲- بیماری های دستگاه هاضمه

دل درد:

نسخه ی اول:

یانسون + زیره + نعناع، به مقدار مساوی خوب بجوشانید، آنگاه با نبات یا مقداری عسل شیرین کنید، سپس ۷ قطره روغن سیاه دانه در آن بریزید، و بعد از غذا به صورت نیم گرم میل کنید.

نسخه ی دوم:

نعناع + تخم رازیانه + سیاه دانه؛ به مقدار مساوی دم کرده و با نبات شیرین نمایید، سپس میل کنید.

نسخه ی سوم:

- سیوس اسفرزه ۱۰ گرم

- ماست ۱۲۵ گرم

با هم مخلوط کنید، آنگاه ۵ قطره روغن سیاه دانه به آن اضافه نمایید، و روزی ۳ بار میل فرمایید.

تقویت معده:

فلفل سیاه + زیره + نمک سیاه، به مقدار مساوی خوب نرم کنید، آنگاه یک قاشق یا نصف قاشق از این پودر را با یک لیوان آب سیب مخلوط نمایید، و ۱۰ قطره روغن سیاه دانه به آن اضافه کنید، و بنوشید.

سوء هاضمه:

- شیر گرم ۱ لیوان
- عسل طبیعی ۱ قاشق
- روغن سیاه دانه نصف قاشق
- با هم مخلوط کنید، و میل نمایید.

درد شکم:

۱ قاشق سیاه دانه را آرد کنید، و با ۲ قاشق عسل طبیعی مخلوط موده، و معجون بسازید، سپس روزی دو بار، صبح و شب میل بفرمایید.

سوزش و زخم معده:

نسخه ی اول:

عسل طبیعی ۲ قاشق + روغن سیاه دانه ۱۰ قطره، با هم مخلوط کنید، و روزانه بخورید.

نسخه ی دوم:

عسل طبیعی ۱ فنجان + پوست انار خشک کوبیده شده ۱ قاشق + روغن سیاه دانه ۱۰ قطره، با هم مخلوط کنید، و میل نمایید، و بعد از آن یک لیوان شیر بدون شیرینی میل کنید.

نفخ معده:

نسخه ی اول:

- آرد سیاه دانه بو داده ۱۰۰ گرم + پودر نبات ۷۵ گرم، خوب با هم دیگر مخلوط کنید، سپس ۱ قاشق چای خوری روزی سه مرتبه بخورید.

نسخه ی دوم:

- سیاه دانه + اجواین () + زیره سفید + فلفل سیاه + نمک سیاه، به مقدار مساوی، خوب کوبیده شود، و روزانه بصورت سفوف (کفلمه) خورده شود.

اسهال:

- آرد سیاه دانه ۱ قاشق + آب تره تیزک ۱ فنجان، با هم مخلوط کنید و میل نمایید؛ تا اینکه اسهال بند آید.

یبوست:

برگ سنا مکی نرم کرده + روغن سیاه دانه، با شیر گرم مخلوط کنید، و شب قبل از خوابیدن میل بفرمایید.

التهاب کبد:

نسخه ی اول:

سیاه دانه نرم شده + صبر سقرطی (سیاه) + عسل طبیعی، با هم مخلوط نموده، و روزانه به مدت دو ماه ناشتا میل کنید.

سنگ کیسه ی صفرا:

نسخه ی اول:

سیاه دانه + برگ فراوله + عسل طبیعی.

نخست برگ‌های فراوله را با سیاه دانه بجوشانید، سپس عسل به آن اضافه نمایید، و صبح ناشتا به مریض بنوشانید.

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه نرم کوبیده شده ۱ قاشق + مر نرم شده نصف قاشق + عسل طبیعی با هم مخلوط کنید، صبح و شب به شخص بیمار بدهید.

۳- بیماری‌های دستگاه تنفسی

سرما خوردگی:

نسخه‌ی اول:

یک قاشق روغن سیاه دانه را درون آب جوش بریزید، و بخار آن را صبح شب استنشاق نمایید.

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه را خوب نرم کنید و در روغن کنجد بخیسانید، آنگاه صاف کرده یک قطره از آن را در بینی بچکانید.

نسخه‌ی سوم:

یک قاشق سیاه دانه + نصف قاشق شنبلیله خوب نرم کرده در یک لیوان شیر مخلوط کنید و میل بفرمایید.

سرفه:

نسخه‌ی اول:

سیاه دانه نرم شده ۱ قاشق + پودر شیرین بیان ۱ قاشق + پودر یانسون ۱ قاشق + پودر بابونج ۱ قاشق + آب، به مدت ده دقیقه بجوشانید، آنگاه از صافی بگذرانید و عسل طبیعی به آن اضافه کنید، و به مدت یک هفته روزی سه بار، یک قاشق سوپ خوری

بنوشید.

نسخه‌ی دوم:

تخم کتان (۱۰ گرم) نرم کوبیده در آب بجوشانید، هنگامی که نیمی از آب باقی ماند، از صافی عبور دهید، و ۱۵ قطره روغن سیاه دانه و دو قاشق عسل به آن اضافه کنید و میل بفرمایید.

گلو درد (لوزتین):

برای کودکان:

۲ قطره روغن سیاه دانه را با یک قاشق چای خوری عسل مخلوط کنید و به آنان بدهید، و مقداری از روغن سیاه دانه را به گلوی ایشان بمالید.
بزرگسالان:

۵ تا ۱۰ قطره روغن سیاه دانه را در عسل مخلوط کرده و به بیمار بدهید، و ده قطره روغن سیاه دانه را در یک لیوان آب و لرم ریخته و با آن غرغره کنند.

آسم و تنگی نفس:

نسخه‌ی اول:

روزانه صبح یک قاشق چای خوری سیاه دانه نرم کرده، خورده شود. همچنین با روغن سیاه دانه سینه‌ی بیمار را چرب کنید.

نسخه‌ی دوم:

ده قطره از روغن سیاه دانه را در یک قاشق عسل ریخته و میل شود.
و همچنین چرب کردن سینه و گلوی بیمار با روغن سیاه دانه و مقداری نمک و روغن حیوانی بسیار مفید می‌باشد.

نسخه‌ی سوم:

صبح و شام بخار روغن سیاه دانه استنشاق شود، و همچنین شب مقداری سیاه دانه نرم شده خورده شود، همراه با چرب کردن سینه و گلو با روغن سیاه دانه (شب قبل از خواب).

۴- بیماری‌های دستگاه تناسلی و مجاری ادراری

احتباس ادرار (شاش بند):

نسخه‌ی اول:

یک قاشق سیاه دانه را در یک لیوان آب بریزید، و به مدت ده دقیقه بجوشانید، آنگاه با عسل شیرین نموده و میل کنید. و قبل از خوابیدن منطقه‌ی عانه را با روغن سیاه دانه چرب نمایید.

نسخه‌ی دوم:

۱ قاشق چای خوری پودر سیاه دانه میل کنید.

نسخه‌ی سوم:

سیاه دانه + کبابه چینی + زبان گنجشک، به مقدار مساوی، خوب نرم کنید، و هر سه ساعت مقداری از آن را میل نمایید.

ناتوانی جنسی:

نسخه‌ی اول:

سیاه دانه نرم شده یک قاشق کوچک + غذای ملکات عسل ۶ قاشق کوچک، با هم مخلوط کرده و روزانه میل بفرمایید.

نسخه‌ی دوم:

یک قاشق کوچک جوز بوا کوبیده شده + یک قاشق عسل بیعی + پنج قطره روغن سیاه دانه، با هم مخلوط کنید، همراه با یک لیوان شیر گرم بنوشید.

نسخه‌ی سوم:

سیاه دانه ۱۰ گرم + قسط شیرین ۱۰ گرم + زعران ۱ گرم، سیاه دانه و قسط را خوب نرم کرده سپس زعفران را خوب بکوبید و به آن اضافه نمایید، و بعد با عسل معجون بسازید، آن‌ها شب قبل از خواب در یک قاشق از معجون ۱۰ قطره روغن سیاه دانه بریزید و با یک لیوان شیر گرم میل کنید.

تقویت نیروی جنسی:

نسخه‌ی اول:

ده قطره روغن سیاه را در عسل یا شیر بریزید و میل کنید.

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه نرم شده ۱ قاشق، با هفت عدد تخم مرغ محلی مخلوط نموده و به مدت یک ماه؛ یک روز درمیان بخورید.

بند شدن عادت ماهیانه خانم‌ها و به تأخیر افتادن دوره:

نسخه‌ی اول:

سیاه دانه ۱۰ گرم + زعفران ۱ گرم، خوب نرم کرده و با هم مخلوط نمایید، آنگاه روزی دوبار، ۲ گرم از آن با ۱۰ قطره روغن سیاه دانه مخلوط کرده به بیمار بدهید (زنان بار دار از خوردن این پرهیز کنند، زیرا امکان دارد سقط جنین کنند).

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه جوشانده شود، و برای مدت یک هفته روزی دو بار میل شود.

نازایی:

نسخه‌ی اول:

سیاه دانه نرم کرده ۱ فنجان + پودر شاهی (حب الرشاد) ۱ فنجان + پودر شنبلیله ۱

فنجان، با هم مخلوط کنید سپس با عسل طبیعی معجون بسازید، و روزانه یک قاشق میل نمایید.

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه نرم شده + شنبلیله نرم شده + تخم ترب نرم شده، به مقدار مساوی، با عسل مخلوط کرده؛ و روزانه یک قاشق میل کنید، سپس بعد از آن یک لیوان شیر شتر بنوشید.

عفونت و درد کلیه‌ها:

یک قاشق کوچک پودر سیاه دانه به مدت یک هفته ناشتا میل شود. همچنین سیاه دانه نرم کرده با روغن زیتون مخلوط کنید و کمی گرم نموده و بر روی کلیه‌ها ضماد کنید، بسیار مفید و مؤثر است.

سنگ کلیه:

نسخه‌ی اول:

۱۰ قطره روغن سیاه دانه را با یک قاشق عسل مخلوط کنید سپس در آب و لرم حل کرده و بنوشید.

نسخه‌ی دوم:

سیاه دانه نرم شده را با عسل طبیعی مخلوط کنید و معجون بسازید، و روزانه یک قاشق ناشتا میل کنید.

التهاب غده‌ی پروستات:

سیاه دانه نرم شده ۱ قاشق + مر مکی نرم شده نصف قاشق + عسل طبیعی ۱ فنجان، با هم مخلوط کنید، آنگاه روزانه با آب و لرم میل نمایید، همچنین قسمت پایین کمر و بیضه‌ها را با روغن سیاه دانه بمالید.

شب ادراری کودکان:

پودر سیاه دانه ۱ قاشق + پودر (سرخ کرده) پوست تخم مرغ ۱ قاشق، با هم مخلوط نمایید، آنگاه با یک لیوان شیر و لرم صبح ناشتا به کودک داده شود.

۵- بیماری‌های قلب و شرایین و گردش خون

فشار خون بالا:

۵-۶ قطره روغن سیاه دانه را به نوشیدنی گرم اضافه کنید، و روزی ۳-۴ بار بنوشید، فشار را پایین می‌آورد. همچنین شربت سیاه دانه برای کاهش فشار خون بسیار مفید است.

تقویت قلب:

نسخه‌ی اول:

آب پیاز سیر را با چند قطره روغن سیاه دانه مخلوط کنید، آنگاه مقداری نبات به آن اضافه نمایید، و بنوشید.

نسخه‌ی دوم:

گل گاوزبان + مرزنجوش + سیاه دانه + بادرنجبویه + ریشه شیرین بیان، با هم مخلوط کنید، آنگاه به مدت ۵ تا ۱۰ دقیقه بجوشانید، سپس صاف نموده و میل نمایید.

کلسترل:

پودر سیاه دانه ۱ قاشق + پودر بو مادران ۱ قاشق + عسل طبیعی ۲ قاشق، با هم مخلوط کرده و صبح ناشتا میل کنید.

طحال:

با پودر سیاه دانه و روغن زیتون ضماد گرمی بسازید و بر قسمت چپ بدن بیمار،

زیر دندهایش بگذارید، همچنین ۱ فنجان جوشانده سیاه دانه همراه با عسل با اضافه نمودن ۷ قطره روغن سیاه دانه در آن، به مدت یک هفته به بیمار بدهید.

قند خون:

نسخه‌ی اول:

سیاه دانه نرم شده ۱ فنجان + مر مکی نرم شده ۱ قاشق سوپ خوری + پودر شاهی (حب الرشاد) نصف فنجان + پودر پوست انار ۱ فنجان + پودر ریشه چغندر خشک ۱ فنجان.

مواد فوق را بکوبید و با هم مخلوط کنید، آنگاه روزانه صبح ناشتا یک قاشق میل بفرمایید.

نسخه‌ی دوم:

تخم شنبلیله + ریشه کاسنی، هر دو را خوب نرم کنید، آنگاه روزانه یک قاشق از آن با اضافه نمودن ۵ قطره روغن سیاه دانه میل کنید.

نسخه‌ی سوم:

سیاه دانه ۱ فنجان + تخم شنبلیله نصف فنجان + تخم کاسنی نصف فنجان، خوب نرم کرده و سفوف بسازید، آنگاه یک قاشق صبح و یک قاشق شب با اضافه نمودن ۵-۷ قطره روغن سیاه دانه میل کنید.

۶- سایر بیماری‌ها

درد مفاصل:

روغن سیاه دانه را کمی گرم نموده و به جاهای که درد می‌کند؛ بمالید.

روماتیسم:

مکان درد را با روغن سیاه دانه بمالید، همچنین ۱ فنجان جوشانده سیاه دانه با عسل

قبل از خواب میل کنید.

تقویت اعصاب:

۵ قطره روغن سیاه‌دانه را به یک قاشق عسل اضافه نموده و میل کنید.

آرامش اعصاب (آرام بخش):

۱ فنجان سیاه‌دانه را بجوشانید و قبل از خواب میل بفرمایید.

برای جلوگیری از سرطان:

روغن سیاه‌دانه نقش مهمی در درمان تومورها دارد، بنابراین باید روزانه ۲۰ تا ۲۵ قطره نوشید، همچنین روزانه سیاه‌دانه آسیاب شده را با روغن سیاه‌دانه مخلوط نموده، آنگاه کمی حرارت داده و بعد با عسل طبیعی مخلوط کنید و هر روز صبح و شب میل بفرمایید.